

10. 02. 2014

Viite: OKM785704072012

no./...../.....

Asia: Lausunto lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelevan työryhmän ehdotuksista

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT-foorumi ry:n hallitus on huolestunut koulujen uskonnonopetuksen tulevaisuudesta. Uskonnonopetuksen uudistaminen on sinänsä luontevaa ja ajankohtaista. Foorumi haluaa myös korostaa lukion tärkeää yleissivistävää tehtävää ja pitää hyvänä esityksen tavoitetta yleissivistyksen vahvistamiseksi. Tapa, jolla uskonnonopetusta halutaan uudistaa, on kuitenkin USKOT -foorumin edustamien uskonto-yhteisöjen yhteinen huolenaihe. Pelkäämme, että monet hyvät asiat nykyisessä järjestelmässä vaarantuvat kaavailun uudistuksen myötä.

Nykyinen uskonnonopetus lähtee oppilaan omasta uskonnosta. Tämä tukee maamme uskonnonvapauslain positiivista ymmärrystä uskonnonvapaudesta. Uskonnonvapaus vahvistaa demokratiaa ja täydellinen uskonnonvapaus vaikuttaa myönteisesti myös muihin ihmisoikeuksiin, kuten kansainvälinen Pew Research Center on todennut (2013). Oman uskonnonopetus luo hyvät edellytykset muiden uskontojen ja kulttuurien ymmärtämiselle, koska vieraan oppiminen rakentuu oman tuntemisen päälle. Mielestämme oman uskonnon ja kotikulttuurin arvostaminen on yhtä tärkeää kuin äidinkielen vaaliminen. Yhteistä eri maailmanuskontojen opetusta voisi verrata tilanteeseen, jossa historian tunnistaminen opittaisiin vain maailmanhistoriaa, ei Suomen, tai jossa kielinä opetettaisiin vain jotain suurta maailmankieltä, ei äidinkieltä.

Monikulttuuristuvassa Suomessa on tärkeää, että oman uskonnon opetus kuuluu yleiseen opetussuunnitelmaan. Erityisen tärkeää se on vähemmistöille. Oman uskonnon opettajan ja kotikielen opettajan läsnäolo koulussa lisää myös koko opettajayhteisön osaamista eri perinteistä sekä tukee vähemmistöoppilaan identiteettiä ja kasvua. Se tarkoittaa myös historian ja kulttuurihistorian opetusta eri näkökulmasta kuin koulun normaaliopetuksessa. Syvempi osaaminen antaa hyvän pohjan antoisalle vuoropuhelulle ja yhteisille tapahtumille. Oman uskonnon opettamisella on merkittävä rooli kotouttamisen kannalta, josta syystä se kuuluu vähemmistö- ja monikulttuurisuuspolitiikkaan keskeisenä rakenteena. Ihminen ei kykene ensin kasvamaan täysi-ikäiseksi ja vasta sen jälkeen valitsemaan sitä traditiota johon tahtoo syntyä. Olemme nyt valintatilanteessa, jossa ratkaistaan onko yhteiskuntamme jatkossa monikulttuurinen vai vallitseeko maassamme sekulaari yhtenäiskulttuuri, ns. sekakulttuuri.

USKOT-foorumi pelkää, että uudistus sortaa nimenomaan pienryhmäisiä uskontoja samalla kuin se sotii positiivista uskonvapautta vastaan. Meillä on myös huoli siitä, että uskonnonopetus saattaa siirtyä uskonnollisten yhteisöjen vastuulle pois pedagogisen ja didaktisen osaamisen piiristä vastoin tämän hetkistä lakia. Eri uskontokuntien resurssit järjestää opetusta omissa yhteisöissään ovat tälläkin hetkellä eriarvoiset, ja oman uskonnon opetuksen poistaminen koulun opetuksesta vain kasvattaisi ongelmia.

Oman uskonnon opetuksen säilyminen ja kehittäminen vaikuttaa myönteisesti oppilaiden identiteetin kehittämiseen. Pitkällä tähtäimellä se edistää myös uskontojen välistä kanssakäymistä ja yhteiskuntarauhaa sekä kansalaisten yhdenvertaisuutta.

Lausunnon keskeinen sisältö

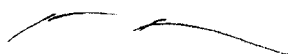
Uskontojen yhteistyöfoorumi Suomessa – USKOT-foorumi, joka edustaa juutalaisuutta, kristinuskoa ja islamia, korostaa uskonnonopetuksen uudistamisessa seuraavia asioita:

- Uskonnonopetuksen uudistaminen on luontevaa ja ajankohtaista. Tapa, millä sitä halutaan uudistaa todennäköisesti vaarantaa oman uskonnon opetuksen.
- Lukiolla on tärkeä yleissivistävä tehtävä. Esityksen tavoite yleissivistyksen vahvistamiseksi on kannatettava.
- Nykyinen uskonnonopetus lähtee oppilaan omasta uskonnosta. Tämä tukee uskonnonvapauslain positiivista ymmärrystä uskonnonvapaudesta. Uskonnonvapaus vahvistaa demokratiaa ja vaikuttaa myönteisesti myös muihin ihmisoikeuksiin.
- Oman uskonnonopetus luo hyvät edellytykset muiden uskontojen ja kulttuurien ymmärtämiselle, koska vieraan oppiminen rakentuu oman tuntemisen päälle.
- Monikulttuuristuvassa Suomessa on tärkeää, että oman uskonnon opetus kuuluu yleiseen opetussuunnitelmaan. Erityisen tärkeää se on vähemmistöille.
- Oman uskonnon opettamisella on merkittävä rooli kotouttamisen kannalta, josta syystä se kuuluu vähemmistö- ja monikulttuurisuuspolitiikkaan keskeisenä rakenteena.
- On vaara, että uudistus sortaa nimenomaan pienryhmäisiä uskontoja samalla kuin se sotii positiivista uskonvapautta vastaan. Uskonnonopetus saattaa siirtyä uskonnollisten yhteisöjen vastuulle pois pedagogisen ja didaktisen osaamisen piiristä vastoin tämän hetkistä lakia.
- Olemme valintatilanteessa, jossa ratkaistaan onko yhteiskuntamme jatkossa monikulttuurinen vai vallitseeko maassamme sekulaari yhtenäisyyskulttuuri, ns. sekakulttuuri.
- Oman uskonnon opetuksen säilyminen ja kehittäminen vaikuttaa myönteisesti oppilaiden identiteetin kehittämiseen. Pitkällä tähtäimellä se edistää myös uskontojen välistä kanssakäymistä ja yhteiskuntarauhaa sekä kansalaisten yhdenvertaisuutta.

Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT- foorumi ry:n puolesta

Yaron Nadbornik
Puheenjohtaja
USKOT-foorumi
Helsingin juutalainen
seurakunta

Kaarlo Kalliala
Varapuheenjohtaja
USKOT-foorumi
Piispa, Suomen
Ev.lut. kirkko

Abdoul-Majid Tahirou-Varjonen
Varapuheenjohtaja
USKOT-foorumi
Suomen Islamilainen Neuvosto ry

Uskontojen yhteistyö Suomessa – USKOT -foorumi on islamin, juutalaisuuden ja kristinuskon edustajien yhteistyön tuloksena 24.1.2011 perustama yhdistys. Sen viisi jäsenyhteisöä ovat: Suomen Juutalaisten Seurakuntien Keskusneuvosto ry, Suomen Evankelis-luterilainen kirkko, Suomen Ekumeeninen Neuvosto ry (SEN), Suomen Islam-seurakunta (suomalainen tataariyhteisö), ja Suomen Islamilainen Neuvosto ry (SINE).